

Joutsansalmi-yhdistys ry:n toimintakertomus vuodelta 2022

Kulunut vuosi oli yhdistyksen kolmastoista täysi toimintavuosi ja keväällä 2023 tulee kuluneeksi viisitoista vuotta Myllylahden-Joutsansalmen kansalaisfoorumin perustamisesta 16.04.2008. Foorumi muuttui pian rekisteröidyksi yhdistykseksi paremman vaikuttavuuden saavuttamiseksi.

Joutsansalmi-yhdistys edistää Joutsan seudun vesialueiden ja koko Tainion vesistön suojelua, hoitoa ja kestäväää käyttöä. Tainion vesistö on osa Sysmän reittiä, minkä vedet päätyvät pääkaupunkiseudun maailman puhtaimmaksi mainostetun hanaveden raakaveteen: Suontee, Viheri, Joutsan Myllykoski, Joutsan keskusta, Lankiansalmi, Oravakivensalmi, Jääsjärvi, Hartola, Tainionvirta, Päijänne ja Päijänteestä Helsingin seudulle johtava raakavesitunneli, mikä tuo vettä yli miljoonan asukkaan ja teollisuuden käyttöön.

Yhdistys on toiminut Joutsan ja sen asukkaiden yhteisen ympäristön ja vesialueen paremman tilan puolesta hyväksyen erilaisia näkemyksiä, riippumattomana muista yhteiskunnallisista tai poliittisista tavoitteista. Toiminta on ollut yhteistyöhaluista ja rakentavaa ilman vastakkainasettelua. Keskeistä on ollut yhteisen edun esiintuominen, ja yhdistyksen hallitus on pyrkinyt keskustelun ja vuoropuhelun keinoin nostamaan esiin asioita ja ajatuksia yhdistyksen tarkoituksen toteuttamiseksi.

"Yhdistyksen tarkoituksena on herättää ja ylläpitää tietoisuutta vesistöjen ja erityisesti Joutsan seudun vesistöjen puhtauden merkityksestä sekä toimijoiden yhteisestä ja yhteiskunnallisesta vastuusta toimia tämän arvokkaan luonnonvaran säilyttämiseksi ja suojelemiseksi."

Yhdistyksen kokoukset ja hallitus

Kevätkokous pidettiin 5.5.2022 ja syyskokous 14.11.2022. Kevätkokouksessa käsiteltiin sääntömääriset asiat, kuten toimintakertomus, tilinpäätös ja toiminnantarkastajan lausunto sekä myönnettiin vastuuvapaus hallitukselle ja muille vastuuvollisille vuodelta 2021.

Yhdistyksen syyskokouksessa vahvistettiin tulevan vuoden talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä valittiin uusi hallitus.

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana 2 kertaa. Hallitukseen kuuluivat Markku Arpiainen(pj.), Riitta Nurminen (siht./rahastonhoitaja), Tuula Arkiomaa, Erkki Oksanen ja Mikko Pylvänäinen ja Liisa Rönkä, varalla Ilkka Arkiomaa ja Heikki Olkkonen. Yhdistyksen toiminnantarkastajana on toiminut Erkki Oksanen, varalla Heikki Olkkonen.

Toiminnantarkastajaksi valittiin Pertti Mattila ja varalle Kari Maunula.

Viestintävastaava Arja Hyvärinen.

Yhdistykseen kuului 38 jäsentä ja 6 ainaisjäsentä, yhteensä 44.

Toimintaa

Yhdistys järjesti kuvataidekilpailun Joutsan Yhtenäiskoulun ja Kurkiauran koulun oppilaille. Sarjoja oli kaksi; alakoulu ja yläkoulu sekä molemmissa kunniamaininta. Suunnitteluryhmään kuuluivat Tuula Arkiomaa, Liisa Rönkä ja Taina Varjus. Arvosteluraatiin kuuluivat Tuula Arkiomaa, Mirja Lammi, Riitta Lammi, Anneli Osmio, Liisa Rönkä ja Taina Varjus. Palkintojen jako oli 1.6.2022 Kahvila Hypoteekissa.

Yhdistys tarkkaili vesistön puhtautta, kirkkautta ja vesikasvillisuutta erityisesti Myllykosken ja Oravakiven välisellä alueella. Vesistöön liittyvät havainnot kirjattiin ylös ja ryhmän jäsenten havaintoja vertailtiin.

Päästötarkkailun ja raportoinnin arviointiryhmä jatkoi toimintaa pääasiassa etäyhteyksien kautta. Se jatkoi aineiston keräämistä toista raporttia ja yhteenvetoa varten havaitsemistaan ongelmakohtista. Erityisenä seurannan kohteena oli kalanviljelylaitoksen veden laatua heikentävät tekijät ja vesikasvillisuuden laatu. Myllylahteen ja Angesselkään kohdistuva kokonaiskuormitus, erityisesti fosfori, typpi ja bakteeripitoiset jätteet, kuormitti tarkasteluvuonna edelleen vesistöä. Yhdistys pyrki seuraamaan kalanviljelylaitoksen jätevesien kehitystä ja päästöjen kokonaisvaikutusta. Jätevedenpuhdistamon ylivuodoista ja Makiaisensyvässä sijaitsevan purkuputken aiheuttamat mahdolliset haitat ja syntyvien haitallisten päästöjen mittaamisen ehtojenmukaiseen tarkkuuteen liittyvät epävarmuustekijät pyrittiin kartoittamaan.

Toimintavuonna pidetty yhteyttä yhteisten vesialueiden hoidosta huolehtivien osakaskuntien, kuten Joutsan kalastuskunnan edustajiin ja Suonteen kalastusalueen toimijoihin.

Joutsan kunnan ympäristötarkastaja sekä ELY-keskuksen vesiasioista ja kalankasvatuksesta vastaavat virkamiehet ovat saaneet yhdistykseltä tietoja Joutsan vesistön tilassa havaituista puutteista ja poikkeamista. Heitä on myös informoitu joistakin puutteista ja epätarkkuuksista, mitä päästötarkkailun ja raportoinnin arviointiryhmä on havainnut - koskien myös ryhmän havaintoja Joutsan kunnan jätevedenpuhdistamon ja Joutsan kalanviljelylaitoksen Joutsansalmeen johdettujen jätevesien purkuprosesseja ja ympäristöluvan

ehtojen täytäntöönpanoa, mukaan lukien velvoitetarkkailun raportointi.

Seuranta, tutkimus ja viranomaisluvut

Yhdistys seurasi aktiivisesti Joutsan seudun vesistön tilaa ja vesistövaikutuksia. Yhdistys seurasi myös alan kehitystä, lainsäädäntöä sekä viranomaisten ja yritysten vesistöjen hyvinvointiin ja kuntoon liittyviä toimia ja tutkimuksia.

- ☪ Joutsansalmi ry:n arviointi- ja raportointiryhmän jatkoi työtään. Ryhmä esitti havaintojaan ja suosituksensa vuoden 2021 kevätkokouksessa jäsenistön keskusteltavaksi.
- ☪ Jatkettiin silmämääräistä havainnointia Myllylahti-Oravakivi välisellä alueella arviointiryhmän antamien kriteerien ja menetelmien pohjalta.
- ☪ Arviointiryhmä oli valmiudessa osallistua viranomaisten näytteenottoon.

Jäsentilaisuudet ja viranomaisyhteistyö

Varsinaiset kevät ja syyskokoukset pidettiin hyvin valmisteltuina. Lisättiin tietoisuutta vesiensuojelun tärkeydestä ja parannettiin yhdistyksen toimintavalmiutta vesiensuojeluun liittyvissä kysymyksissä.

- ☪ Pyrittiin lisäämään yhdistyksen vaikutusmahdollisuuksia kunnan ja maakunnan vesiensuojelun tavoitteita ja kannanottoja määriteltäessä.
- ☪ Parannettiin yhteistoimintaedellytyksiä yhteisten vesialueiden hoidossa.

Viestintä ja kotisivut (www.joutsansalmi.com)

Tavoitteena oli tehdä Joutsan seudun vesistöjen suojelusta Joutsan kunnan ja kuntalaisten prioriteetti. Yhdistyksen toiminnan tavoitteita esitettiin kunnan keskeisiksi kehittämistavoitteiksi ja strategisiksi päämääriksi.

- ☪ Jatkettiin yhteistyötä ja tiedonvaihtoa median, erityisesti paikkakunnalla ilmestyvien sanomalehtien kanssa.
- ☪ Yhteistyötä Joutsan koulujen, opettajien ja koululaisten kanssa lisättiin.
- ☪ Kehitettiin edelleen hyvin toimivia joutsansalmi.com -kotisivuja ja tehostettiin yhdistyksen kotisivujen ja sähköpostiosoitteen (info@joutsansalmi.com) käyttöä.